

جهان

«توافق محرمانه» آمریکا با سوریه و اسرائیل برای خارج کردن مواد هسته‌ای مخفی سوریه

رادیو فردا

کمتر از یک دقیقه پیش



دیدار دونالد ترامپ با احمد الشرع در حاشیه نشست ناتو در آنکارا، تیرماه ۱۴۰۵

وبسایت اکسیوس می‌گوید دولت دونالد ترامپ با سوریه و اسرائیل به «توافق» رسیده که مواد هسته‌ای ذخیره‌شده در تأسیسات اتمی مخفی سوریه از این کشور «خارج شود».

بر اساس این گزارش که روز سه‌شنبه ۲۰ مرداد منتشر شد، آژانس بین‌المللی انرژی اتمی «به‌زودی» این مواد هسته‌ای را از سوریه خارج خواهد کرد.

وبسایت اکسیوس این خبر را به‌نقل از چند مقام اسرائیلی و آمریکایی که به نام آن‌ها اشاره‌ای نشده، گزارش کرده است.

این گزارش می‌گوید این موضوع از آن جهت حائز اهمیت تلقی می‌شود که با این توافق دیپلماتیک میان سوریه و اسرائیل، هم این مواد هسته‌ای «ایمن‌سازی» می‌شوند و هم از «تشدید تنش» میان اسرائیل و سوریه و احتمالاً حتی ترکیه بر سر این تأسیسات جلوگیری خواهد شد.

مقام‌های آمریکایی می‌گویند این ماجرا رویکرد دونالد ترامپ در قبال سوریه را تأیید می‌کند و نشان می‌دهد آمریکا چگونه از روابط نزدیک خود با دولت جدید سوریه برای «خنثی‌کردن یک بحران بالقوه» استفاده کرده است.

رایزنی‌های دیپلماتیک پشت پرده دربارهٔ این تأسیسات مخفی که اکسیوس می‌گوید «ماه‌ها» ادامه داشت و سرانجام چند هفته پیش به راه‌حلی منجر شد، محرمانه نگه داشته شده بود و پیش از این گزارش نشده بود.

مقامات رسمی آمریکا و اسرائیل و سوریه هنوز به‌طور علنی دربارهٔ این گزارش اظهارنظر نکرده‌اند.

برنامهٔ هسته‌ای سوریه مربوط به دوران حکومت بشار اسد، رئیس‌جمهور سابق سوریه، است که آن را به‌طور مخفیانه توسعه داده بود و محور آن رآکتور مخفی «الکبر» بود.

بیشتر در این باره:

سوریه به بازرسان آژانس «اجازهٔ دسترسی» به سایت‌های مشکوک هسته‌ایش را داد



پس از آن‌که اسرائیل در سال ۲۰۰۷ این رآکتور را بمباران کرد، بخش عمدهٔ برنامهٔ هسته‌ای سوریه از بین رفت. با این حال، چندین مرکز تحقیق و توسعه و انبار باقی ماند که عمدتاً غیرفعال بودند.

پس از سقوط حکومت اسد، آژانس بین‌المللی انرژی اتمی با دولت جدید سوریه توافق امضا کرد که به این نهاد اجازه می‌داد از رآکتور الکبر و چند تأسیسات دیگر مرتبط با فعالیت‌های هسته‌ای گذشتهٔ سوریه بازدید کند.

«سایت ۹۹» مرکز مخفی فعالیت‌های هسته‌ای سوریه بود که اسرائیل طی دو سال گذشته این محل را از نزدیک زیر نظر داشته است.

به‌گفتهٔ دو مقام اسرائیلی، حکومت اسد مواد هسته‌ای مرتبط با پروژهٔ رآکتور هسته‌ای الکبر را در این محل ذخیره کرده بود.

یک مقام آمریکایی هم گفته است این مواد شامل «کیک زرد» نیز بوده است؛ پودری حاصل از سنگ معدن اورانیوم که بعداً می‌تواند طی فرایند چرخهٔ سوخت هسته‌ای، بیشتر فرآوری و در نهایت غنی‌سازی شود.

به‌گفتهٔ این مقام آمریکایی، حکومت اسد بقایای دیگر و مواد باقی‌مانده از تأسیسات الکبر را نیز در «سایت ۹۹» نگهداری می‌کرد.

این مقام افزود مواد موجود در این سایت نمی‌توانند برای ساخت سلاح هسته‌ای مورد استفاده قرار گیرند، اما می‌توان از آن‌ها در یک «بمب کثیف» استفاده کرد؛ یعنی یک وسیلهٔ انفجاری متعارف که با پراکنده‌کردن مواد رادیواکتیو، یک منطقه را آلوده می‌کند، اما موجب انفجار هسته‌ای نمی‌شود.

بر اساس این گزارش، ارتش اسرائیل، اندکی پس از سقوط حکومت اسد، ورودی‌های «سایت ۹۹» را بمباران کرد تا مانع دسترسی به آن شود.

به گفته یک مقام اسرائیلی، اسرائیل به دولت ترامپ به صراحت اعلام کرده بود که باقی ماندن مواد هسته‌ای در این تأسیسات را تحمل نخواهد کرد.

مقام‌های اسرائیلی می‌گویند اسرائیل حتی تهدید کرده بود که اگر مواد هسته‌ای از سایت خارج نشود، یا نشانه‌ای از تلاش سوریه برای دسترسی به این مواد مشاهده شود، بار دیگر این تأسیسات را بمباران خواهد کرد.

در نهایت، به گفته یک مقام آمریکایی، آمریکا و اسرائیل به این نتیجه رسیدند که بهترین راه، جلب «موافقت و همکاری» دولت سوریه برای خارج کردن این مواد است.

منابع می‌گویند زمانی که دولت ترامپ موضوع را با دولت سوریه مطرح کرد، مقام‌های سوری گفتند از وجود مواد هسته‌ای در این تأسیسات اطلاعی نداشته‌اند.

به گفته مقام‌های اسرائیلی و آمریکایی، چند هفته پیش، اسرائیلی‌هایی که «سایت ۹۹» را زیر نظر داشتند، متوجه تحرکاتی در منطقه شدند که باعث شد گمان کنند دولت جدید سوریه از تفاهم‌های به دست آمده عقب‌نشینی کرده و در تلاش است به مواد هسته‌ای دسترسی پیدا کند.

رادیو فردا مستقلاً قادر به راستی‌آزمایی جزئیات این گزارش نیست.

به گزارش اکسیوس، پس از آن که دولت ترامپ از اسرائیل خواست «هیچ اقدامی» در مورد سایت ۹۹ انجام ندهد، آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را نیز وارد ماجرا کرد و نتیجه این روند، توافقی بود که سه هفته پیش میان آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و دولت سوریه برای خارج کردن مواد هسته‌ای از این سایت امضا شد.

با این حال، کاخ سفید، آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و دفتر نخست‌وزیر اسرائیل فعلاً از اظهارنظر درباره این موضوع خودداری کرده‌اند.

مقام‌های آمریکایی می‌گویند عملیات مربوط به «سایت ۹۹» همچنان ادامه دارد و هنوز مواد از این تأسیسات خارج نشده است.

این مطلب بخشی از:

گزارش‌های خبری

بایگانی

جهان